

ข้อมูลจุดเด่นของ ศพก. อำเภอพระพุทธรบาท

๑. ประวัติความเป็นมา

๑.๑ ประวัติเกษตรกรต้นแบบ

ชื่อ - สกุล : นายพนม สุขมาก

วันเดือนปีเกิด : ๑๖ มกราคม ๒๕๐๘ อายุ ๕๗ ปี

ที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ ๖๖/๒ หมู่ ๓ ตำบลธารเกษม อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

โทรศัพท์ : ๐๘-๖๙๕๖-๓๐๖๘

สถานภาพ : สมรสกับนางจางงศ์ สุขมาก มีบุตร ๑ คน คือ นายนิรุช สุขมาก สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จากวิทยาลัยการอาชีพสระบุรี ปัจจุบันทำงานเป็นพนักงานบริษัทเอกชน และมีส่วนช่วยสนับสนุนกิจกรรมทางการเกษตรของครอบครัว

ประวัติการศึกษา : มัธยมศึกษาปีที่ ๓ โรงเรียนสุวีวิทยา อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี

ตำแหน่ง/หน้าที่ความรับผิดชอบ : ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอพระพุทธรบาท, ประธานเครือข่ายศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนอำเภอพระพุทธรบาท, ประธานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมการปลูกข้าวโพดหวานและฝักสด, ผู้จัดการกลุ่มแปลงใหญ่ข้าวโพดฝักสดตำบลธารเกษม อำเภอพระพุทธรบาท, คณะกรรมการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล, Smart Farmer ต้นแบบอำเภอพระพุทธรบาท, ครูบัญชีอาสา, หมอดินอาสา, ปศุสัตว์อาสา, ประมงอาสา

กิจกรรมด้านการเกษตร : ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ๒๐ ไร่, ปลูกข้าวโพดฝักสด ๒๐ ไร่, มันแกว ๑๐ ไร่, พืชผักในโรงเรือน เช่น บรอกโคลี, คะน้า, กะหล่ำปลี, ฟักทอง, พืชอื่นๆ เช่น ดาวเรือง, มะเขือเทศ, เลี้ยงไก่ไข่, เลี้ยงปลาเบญจพรรณ เช่น ปลานิล, ปลาตะเพียน, ปลาดุก, ปลาสวาย, ปลาหมอ ฯลฯ

๑.๒ ประวัติ ศพก.

ศพก. อำเภอพระพุทธรบาท จัดตั้งในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๖๖/๒ หมู่ ๓ ตำบลธารเกษม อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี โดยมีนายพนม สุขมาก เป็นเกษตรกรต้นแบบ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และข้าวโพดฝักสดของชุมชน ซึ่งเกษตรกรในพื้นที่ประสบปัญหาต้นทุนการผลิตสูง การระบาดของโรค - แมลงศัตรูพืช ราคาผลผลิตตกต่ำ โดยเน้นการเรียนรู้จากนายพนม สุขมาก เกษตรกรต้นแบบ ที่ประสบความสำเร็จในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์/ข้าวโพดฝักสด การบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร การทำแปลงทดสอบพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และข้าวโพดฝักสด และการปลูกพืชผักเพื่อเพิ่มมูลค่า อีกทั้งยังสามารถเป็นแบบอย่างให้กับเกษตรกรในด้านการบริหารจัดการสินค้าเกษตรตั้งแต่การผลิตจนถึงการตลาด (ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง) และการนำ BCG Model มาใช้ในกิจกรรมการเกษตร

๑.๓ สถานการณ์ปัจจุบัน

หลักสูตรการเรียนรู้ ดังนี้ ๑) หลักสูตรหลัก : ลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ๒) หลักสูตรบังคับ : เศรษฐกิจพอเพียง/ทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน ๓) หลักสูตรเสริม : การจัดทำบัญชีต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ข้าวโพดฝักสด ข้อมูลการบริหารจัดการกลุ่ม และการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

ฐานเรียนรู้ ทั้งหมด ๕ ฐาน ดังนี้

๑. ฐานเรียนรู้การใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกันกำจัดศัตรูพืช

๒. ฐานเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

๓. ฐานเรียนรู้การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๔. ฐานเรียนรู้การปรับปรุงบำรุงดิน

๕. ฐานเรียนรู้การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

๒. ความสำเร็จตามเป้าหมายของ ศพก.

- ความสำเร็จด้านการเพิ่มผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จาก ๑,๐๐๐ กก./ไร่ เป็น ๑,๒๐๐ กก./ไร่ โดยมีเกษตรกรนำความรู้ไปปฏิบัติ จำนวน ๑๖๕ ราย
- ความสำเร็จด้านการบริหารจัดการน้ำและปรับปรุงคุณภาพน้ำให้เหมาะสมเพื่อใช้ในการเกษตร รวมทั้งการใช้ระบบพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อลดค่ากระแสไฟฟ้าและลดต้นทุนการผลิต และมีแหล่งน้ำสำรองไว้ใช้ในฤดูแล้ง โดยมีเกษตรกรนำความรู้ไปปฏิบัติ จำนวน ๒๐ ราย
- มีเกษตรกรเข้ามาเรียนรู้และใช้บริการ ศพก.อำเภอพระพุทธรบาท ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ จำนวน ๒,๓๖๐ ราย โดยเข้ามาใช้บริการด้านการถ่ายทอดความรู้ ประชุม ศึกษาดูงาน เยี่ยมเยือน และอื่นๆ
- มีการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ ดังนี้ ๑) การเพิ่มผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์โดยการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การไถกลบตอซังหลังการเก็บเกี่ยว และการปลูกพืชตระกูลถั่ว เพื่อเป็นการปรับปรุงดิน และเพิ่มธาตุอาหารในดิน ๒) การรวบรวมผลผลิตข้าวโพดฝักสดจำหน่ายที่ตลาดเกษตรกรเพื่อแก้ไขปัญหาข้าวโพดในชุมชนล้นตลาดและลดพ่อค้าคนกลาง ๓) การชุดสระพักน้ำพร้อมปูผ้าใบเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำเป็นหินปูนและอุปกรณ์ในระบบการให้น้ำชำรุดเสียหาย ๔) การใช้ระบบสายน้ำพุงควบคู่กับระบบสปริงเกอร์หัวเหวี่ยง เพื่อลดต้นทุนค่าไฟฟ้าในการสูบน้ำ เนื่องจากใช้พลังงานไฟฟ้าน้อยมาก และยังช่วยให้ต้นพืชได้รับน้ำปริมาณที่เพียงพอด้วย ๕) การใช้ระบบพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อช่วยลดต้นทุนค่าไฟฟ้าในการสูบน้ำ ๖) การทำแปลงทดสอบพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และข้าวโพดฝักสดเพื่อทดสอบพันธุ์ใหม่ๆ ที่มีคุณภาพ ด้านทานโรค-แมลง และได้ผลผลิตที่ดียิ่งขึ้น
- การบริหารจัดการ ศพก. โดยคณะกรรมการ ศพก. ระดับอำเภอ และหน่วยงานภาคีร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. โดยมีการจัดทำแผนปฏิบัติการ แผนอบรม การประชุมคณะกรรมการ ศพก. อย่างน้อย ๔ ครั้ง/ปี และแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรของชุมชน ฯลฯ
- มีการให้บริการทางการเกษตรและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓. ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ

- เกษตรกรต้นแบบ ๑) ไม่หยุดพัฒนาตนเอง หมั่นศึกษาข้อมูลใหม่ๆ อยู่เสมอ ๒) ลงมือปฏิบัติจริงโดยยึดหลักข้อมูลทางวิชาการที่ถูกต้อง ๓) มีความเสียสละในการเป็นผู้นำด้านการเกษตรและถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกร
- เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ให้ความสำคัญและร่วมสนับสนุนขับเคลื่อนการดำเนินงานของ ศพก.
- เกษตรกร ผู้นำ และเครือข่ายในพื้นที่ให้ความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานของ ศพก.

๔. แผนการพัฒนา ศพก. ในอนาคต

- พัฒนา ศพก. ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และข้าวโพดฝักสดครบวงจร โดยสามารถเข้ามาเรียนรู้ตั้งแต่กระบวนการผลิต การเพิ่มมูลค่า และการตลาด (ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง)
- พัฒนา ศพก. ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร โดยมีการเพาะปลูกพืชหมุนเวียน เช่น พืชผัก ไม้ดอกต่างๆ รวมทั้งสร้างคาเฟ่ เพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์จาก ศพก. และเครือข่าย เช่น กาแฟข้าวโพด น้มนมข้าวโพด ไอศกรีมข้าวโพด และสินค้าเกษตรอื่นๆ ฯลฯ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเยี่ยมชม หรือมาซื้อผลิตภัณฑ์ที่ ศพก. มากยิ่งขึ้น
- จัดทำแปลงทดสอบและปรับปรุงพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และข้าวโพดฝักสดร่วมกับบริษัทและหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้ได้พันธุ์ที่เหมาะสมกับพื้นที่ ด้านทานโรค-แมลง และมีผลผลิตสูงขึ้น
- เชื่อมโยงเครือข่ายในพื้นที่ เพื่อขับเคลื่อนให้ ศพก. และศูนย์เครือข่ายมีความเข้มแข็งและยั่งยืน